

AIVD doorgelicht door kunstenaar

door MAAIKE STAFFHORST

DEN HAAG, vrijdag

De mensen van de AIVD interviewen? Dat leek de Amerikaanse kunstenaar Jill Magid (1973) wel een heel spannende opdracht. De tentoonstelling 'Article 12' – de titel slaat op de Wet op bescherming van persoonsgegevens – is een verslag van het drie jaar durende project.

De gesprekken mochten niet direct over het werk gaan. Tenminste, niet over de inhoud. Maar Magid was ook meer geïnteresseerd in de mens achter de AIVD-werknemers. Hoe ga je om met familie en vrienden als je niet mag vertellen wat je de hele dag op kantoor doet? Wat doet dat met je?

Als een archeologe graafde Magid in het leven van de 18 werknemers die ze om de beurt ontmoette. Ze wist niet hoe de mensen werkelijk heetten of waar ze woonden. Het viel haar op hoe open ze waren over hun familie, sociale contacten en gevoelsleven. Magids eigen rustige, charmante houding heeft er vast aan bijgedragen dat de deelnemers zo veel persoonlijk met haar deelden.

Neoninstallatie

Ze verwerkte de gegevens in een aantal werken met titels als '18 spies', 'DATA' en 'Archive'. De meest letterlijke weergave van haar interviews is de intrigerende neoninstallatie 'I can burn your face'. In AIVD-taal betekent dit dat je iemand ontmaskert. De vragen die Magid haar gesprekspartners stelde worden niet openbaar gemaakt, maar de reacties verwerkte ze wel in het werk. Anoniem weliswaar en in de vorm van quotes die ze in haar eigen handschrift heeft uitgelicht. Dit levert flarden geheimzinnige tekst op als: 'The man in the band playing trumpet is the spider in the web' en: 'Wants me as messenger'.

De veiligheidsdienst gebruikte de samenwerking met de kunstenaar als een gelegenheid om zich open te stellen voor de buitenwereld en het instituut een wat menselijker gezicht te geven. Daags voor de opening werd de tentoonstelling door de AIVD nog wel even hoogstpersoonlijk 'doorgelicht'.

'Article 12' is te zien in Stroom in Den Haag (t/m 15 juni). Het materiaal dat Magid niet voor de tentoonstelling gebruikte, wil ze graag verwerken in een boek. Liefst een roman.